

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D4/1/L.K.-00/4 (Devralma)
Karar Sayısı : 00-32/334-188
Karar Tarihi : 29.8.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU
Üyeler : Dr. Kemal EROL, Mehmet Zeki UZUN, İsmet CANTÜRK,
Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, R. Müfit SONBAY,
Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER : Lerzan KAYIHAN, Serpil ÇINAROĞLU

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: Ford Motor Company temsilcisi Av. Nilüfer Müldür,
Hacı Adil Sk. No.44 2. Levent İstanbul

D- TARAFLAR: - Ford Motor Company

One American Road Dearborn Michigan 48121 ABD

- Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft (BMW)

BMW Haus Petuelring 130 80788 Münih, Almanya

- Land Rover Group Limited

26 New Street St. Helier Jersey, Channel Adaları

E- DOSYA KONUSU: Alman Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft (BMW)'a ait Land Rover Group Ltd. (Land Rover) hisselerinin tamamının ABD'de yerleşik Ford Motor Company (Ford) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 2.8.2000 tarih, 3330 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 15.8.2000 tarih, D4/1/L.K.-00/4 sayılı Birleşme (Devralma) Ön İnceleme Raporu 24.8.2000 tarih, REK. 0.08.00.00/40 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-32 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Ford'un, BMW'ye ait Land Rover şirketinin tam kontrolünü devralması işlemine ilişkin bildirimde değerlendirildiği raporda; söz konusu devralma işleminin, tarafların ilgili pazardaki toplam ciroları (..... TL) yönüyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir devralma işlemi olduğu, ancak, işlemin gerçekleştiği binek otomobil pazarının büyüklüğünün yanısıra dinamik ve yoğun rekabet bulunan bir pazar olması da göz önünde bulundurularak, Ford ve Land Rover'ın Türkiye pazarındaki paylarının

düşüklüğü dikkate alındığında, bu işlem sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen, ilgili ürün pazarında hakim durumun yaratılması ya da hakim durumun güçlendirilmesine yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının sözkonusu olmaması nedeniyle bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

Ürün Pazarı: Bildirim konusu ürün olan dört çekişli araçların içinde yer aldığı ilgili ürün pazarı; kullanım amaçları bakımından çekici, kamyon, kamyonet ve traktör gibi otomotiv ürünlerinden kolaylıkla ayrılabilmesi ve tüketiciler tarafından anılan kara taşıtları ile yakın ikame malı olarak değerlendirilmemesi nedenleriyle binek araçları pazarı olarak ele alınmıştır.

Coğrafi Pazar: Bildirim konusu ürünün satışının ülkemizin tümünde yapıyor olması ve farklı homojen pazarlar oluşmaması nedenleriyle, ilgili coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirime konu işlem, BMW ile Ford arasında yapılan anlaşmaya uygun olarak, Land Rover'ın Ford tarafından tam kontrolünün devralınmasıdır. Bildirim formunda; Ford ve BMW'nin 24.5.2000 tarihinde bir "Alım-Satım Sözleşmesi" imzaladıkları, sözkonusu işlemin yurtdışında 30.6.2000 tarihinde tamamlanmış olmasına karşın, Türkiye'nin bundan hariç tutulmuş olduğu ve buradaki entegrasyonun Türk Rekabet Hukukuna uygun olarak alınacak izni takiben başlatılmasına karar verildiği belirtilmektedir.

Konuyla ilgili değerlendirmeye geçmeden önce, pazara ilişkin yapılacak bir açıklama yerinde olacaktır. Standard & Poor's tarafından hazırlanan 1999 Eylül ayına ait binek araçlarının toplam satış rakamlarına bakıldığında, ülkemizde Ford'un 19.135 adet ile % ve Land Rover'ın 3.036 adet ile %'lük toplamda 22.171 adet ile %'lük pazar payına sahip olduğu anlaşılmaktadır.

İlgili ürün pazarının, binek araçları pazarının belirli bir kısmı değil de tamamı olarak nitelendirilmiş olmasına karşın, anılan devralmanın belirli sınıflar yönünden de irdelenmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Taraflardan Land Rover; binek araçları sınıfları içerisinde (J) grubunda, Ford grubu ise (B), (C), (D), (E) ve (J) gruplarında yer almaktadır. (J) grubu dört çekişli araçların (4x4) yer aldığı pazardır. (A), (B), (C), (D) ve (E) grupları ise çeşitli farklı kasa ve donanıma sahip binek araçlarından oluşmaktadırlar.

Sadece dört çekişli araçların yer aldığı pazara ilişkin yapılan inceleme sonunda 1998 rakamlarına ulaşılmıştır. Bu noktadan hareketle bahse konu devralmaya, kabaca yapılacak bir hesaplama ile, dört çekişli araçlar olarak yapılan dar bir tanımla yaklaşıldığında ve binek araçları yönünden bulunan pazar payı ile karşılaştırıldığında, Ford Explorer (J Grubu)+ Land Rover (J Grubu) = %...+ % = % olarak bulunan oran binek araçları yönüyle belirlenen % ...'lük pazar payına nazaran daha da küçülmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda, Ford'un Land Rover'ı devralması işleminin; 4054 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in hangi hallerin birleşme ve devralma sayılacağıının belirlendiği 2. maddesinin (b) bendinde yer alan; "Herhangi bir teşebbüsün...diğer bir teşebbüsün...ortaklık paylarının tümünü...devralması veya kontrol etmesi" hükmü kapsamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmıştır.

Bildirim formunda sunulan bilgiler çerçevesinde; tarafların, ilgili ürün pazarı olan "binek otomobil pazarı"nda % olan pazar payları toplamı 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirlenen %25 eşiğinin altında kalmakla birlikte, TL olan ciro toplamlarının, anılan Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde belirlenen 25.000.000.000.000 TL eşiğini aştığı görülmektedir. Dolayısıyla, bildirim konusu devralma işlemi, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlemdir.

Tarafların, sözkonusu birleşme işlemine 4064/89 sayılı Komisyon Tüzüğü çerçevesinde izin verilmesi talebiyle Avrupa Topluluğu Komisyonu'na başvurdukları tespit edilmiştir. Komisyon'un bu taleple ilgili olarak yayınlanan 30.6.2000 tarih ve IP/00/693 sayılı Basın Bildirisi incelendiğinde; Komisyon'un Ford'un İngiliz araba firması Land Rover'ı Alman BMW'den satın almasına ilişkin kararında, anılan işlemin taraflarının Land Rover marka dört çekişli araçların da içerisinde yer aldığı pazarda düşük pazar paylarına sahip olmaları ve sözkonusu pazarın son derece rekabetçi olması gözönüne alındığında pazarda rekabete yönelik herhangi bir probleme yol açmayacağı görüşü ile izin verdiği anlaşılmaktadır.

Bildirim formundan; işlem öncesi gelişmelerin aşağıdaki şekilde olduğu anlaşılmaktadır: Rover Group Limited Alman Otomobil Grubu BMW'nin tam kontrolünde bir iştirak iken; BMW, Rover'ı iki yeni iş alanına bölerek yeniden organize ettiğinden ortaya Rover ve Land Rover bölümleri çıkmıştır. Rover bölümü, Rover markalı araçları içermekte olup, bir grup finansal yatırımcı ve eski Rover yöneticilerinden oluşan Phonenix Konsorsiyumu'na; Land Rover markalı araçları içeren Land Rover bölümü ise bildirim konu işleminden de anlaşılacağı üzere Ford'a satılmıştır.

Bu yeniden yapılanma, yeni Land Rover iştiraklerinin kurulması ve devredilmesi, üretim ve araştırma-geliştirme faaliyetleri, fikri mülkiyet, yeni kurulan şirketlere, özellikle de Jersey, Channel Adalarında kurulan ve devralma işlemine konu Land Rover Group Limited'e malvarlığı ve eleman sağlanması gibi faaliyetleri kapsamaktadır. Land Rover Group Limited, ABD ve Kanada dışında, dünya çapındaki Land Rover faaliyetlerini yürütmektedir. Kuzey Amerika'daki Land Rover faaliyetleri için BMW tarafından farklı şirketler kurulmuş olup, bunlar da halihazırda Ford tarafından ayrıca devralınmaktadır. Yurtdışında bu işlemin tamamlanması sonucunda BMW'ye ait olan Land Rover tamamen Ford'un kontrolü altına girmiş ve %100 iştiraki olmuştur. Böylece BMW'nin Land Rover veya Land Rover grubundaki şirketlerin hiçbirisinde hissesi veya kontrol hakkı kalmamıştır.

Bildirim formunda yer alan bilgiler dört çekişli araçlar arasında tanınmış bir marka olan Land Rover'ın devralınması işlemini; Land Rover'ın Aston Martin, Jaquar, Lincoln ve Volvo'nun da bulunduğu Ford Prömiyer Otomotiv Grubu'nda

yer alacak olması nedeniyle, Ford'un, varolan ürün çeşitliliğini arttırarak kendi global prestijli markalar grubunu geliştirmek yönündeki stratejisine dayandırmaktadır. Yine bu bilgilerde, verimlilik ve üretim ölçek ekonomisinin, bildirimde bulunulan işlemin arkasındaki diğer etkenler olduğu sıralanmaktadır.

Ayrıca, yine Bildirim Formu'ndan edinilen bilgilere göre, taraflardan hiçbirinin yönetim kurullarında yer alan kişiler etkilenen pazarlarda faaliyet gösteren başka teşebbüslerin yönetim veya denetim kurullarında yer almamaktadır.

Söz konusu devralma işleminin gerçekleştiği binek otomobil pazarının büyüklüğü, dinamik ve yoğun rekabet bulunan bir pazar olması; diğer taraftan Ford ve Land Rover'ın Türkiye pazarındaki paylarının düşüklüğü dikkate alınarak, bu işlemin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un birleşme ve devralmaları düzenleyen 7. maddesi anlamında; otomobil pazarında hakim durum yaratmaya veya varolan bir hakim durumu güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü ya da bir kısmında rekabetin önemli ölçüde kısıtlanması, engellenmesi ya da bozulması sonucunu doğuracak bir devralma işlemi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer tespitler ve hukuki değerlendirme ışığında; Ford Motor Company'nin, Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft'a ait Land Rover Group Ltd. şirketinin tam kontrolünü devralması işlemine ilişkin bildirim, tarafların ilgili pazardaki toplam ciroları yönüyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğu, ancak, işlemin gerçekleştiği binek otomobil pazarının büyüklüğünün yanısıra dinamik ve yoğun rekabet bulunan bir pazar olması; diğer taraftan Ford Motor Company ile Land Rover Group Limited'in Türkiye pazarındaki paylarının düşüklüğü dikkate alındığında, bu işlem sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen, ilgili ürün pazarında hakim durumun yaratılması ya da hakim durumun güçlendirilmesine yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının sözkonusu olmadığı sonucuna ulaşılmış ve bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.